

**DET KONGELIGE
ARBEIDSDEPARTEMENT***Statsråden*

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
12/1052Dato
12.04.2012**Arbeidsdepartementets tilskuddforvaltning**

Jeg viser til brev av 13.3.2012 fra kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende departementets tilskuddsforvaltning. Komiteen ber om at departementet foretar en gjennomgang og kvalitetssikring av interne rutiner i denne typen prosesser.

Omfang/avgrensing av hva gjennomgangen omfatter

Arbeidsdepartementets tilskuddsmidler i 2011 var på til sammen 43,5 millioner kroner, av en samlet budsjettramme på over 330 milliarder kroner. Det aller meste av den samlede budsjettrammen er folketrygdytelser som forvaltes av Arbeids- og velferdsdirektoratet, og som er regulert gjennom folketrygdloven med tilhørende forskrifter.

Tilskuddsforvaltningen på Arbeidsdepartementets ansvarsområde er i all hovedsak lagt til underliggende virksomheter. Virksomheter som forvalter tilskuddsbevilgninger er Statens pensjonskasse, Pensjonstrygden for sjømenn og Arbeids- og velferdsforvaltningen. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for all forvaltning av tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, sosiale tjenester og inkludering, arbeidsmarkedstiltak, alle folketrygdstønader m.v. Forvaltningen av tilskudd er regulert gjennom lov og forskrift eller gjennom regelverk fastsatt av departementet om hvilke forhold tilskuddsforvalter skal vektlegge. Tilskuddsforvaltningen i våre underliggende virksomheter er ikke omfattet av denne gjennomgangen.

Arbeidsdepartementet utbetalte i 2011 tilskudd til totalt 18 organisasjoner og prosjekter.

Arbeidsdepartementets praktisering av regelverk relevant for tilskuddsforvaltningen

Komiteen har bedt meg informere om departementets praktisering av økonomireglementet, bevilgningsreglementet og forvaltningsloven ved håndtering av tilskuddsforvaltningen. I gjennomgangen av hvordan regelverkene praktiseres i arbeidsdepartementet har jeg valgt ut de bestemmelsene som spesielt omhandler tilskudd. Jeg viser også her til den redegjørelsen om økonomiregelverket, bevilgningsreglementet og forvaltningsloven som finansministeren har gitt i sitt svarbrev til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 21.03.2012.

Forvaltningsloven

Som det fremgår av finansministerens svar gjelder forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet og krav til saksbehandling også for tilskuddsforvaltningen.

Både jeg og embetsverket i Arbeidsdepartementet er oppmerksomme på forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet, og håndterer habilitetsspørsmål i tråd med § 6 i forvaltningsloven. Siden jeg tiltrådte som statsråd har det ved flere anledninger vært benyttet settestatsråd ved anskaffelser av utredningsoppdrag.

Departementets saksbehandling knyttet til tilskuddsforvaltning gjøres i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderinger og avveininger av ulike hensyn blir dokumentert som en del av saksbehandlingsprosessen.

Bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementets § 4 Statsbudsjettets inndeling

Arbeidsdepartementet foretok i 2008 en gjennomgang og opprydning av hvilke poster på departementets budsjettkapitler som ble benyttet til tilskudd. Etter denne gjennomgangen føres alle tilskuddsbevilgninger på tilskuddsposter, og det er disse som er gjennomgått nå.

Bevilgningsreglementet § 9 Redegjørelse for bevilgningsforslagene

Tilskudd som forvaltes av Arbeidsdepartementet er bevilget på følgende kapitler og poster:

- Kapittel 601 *Utredningsvirksomhet, forskning m.m.* post 70 *Tilskudd*
- Kapittel 601 *Utredningsvirksomhet, forskning m.m.* post 72 *Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.*
- Kapittel 646 *Pionerdykkere i Nordsjøen* post 70 *Tilskudd*
- Kapittel 648 *Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.* post 70 *Tilskudd til faglig utvikling*

Departementets budsjettproposisjon gir en kortfattet omtale av hva som skal oppnås med bevilgningen under de enkelte tilskuddspostene. Jeg viser til omtale på sidene 51-52, 214-215 og 216 i budsjettproposisjon for 2011. Tilsvarende omtale finnes i budsjettproposisjonen for 2012.

Bevilgningsreglementet § 10 Disponering av gitte bevilgninger

Min vurdering er at Arbeidsdepartementets disponering av de gjennomgåtte tilskuddsbevilgningene er i samsvar med formålet som er angitt i budsjettproposisjonen.

På kapittel 601 *Utredningsvirksomhet, forskning m.m.* post 72 *Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.*, kapittel 646 *Pionerdykkere i Nordsjøen* post 70 *Tilskudd* og kapittel 648 *Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.* post 70 *Tilskudd til faglig utvikling* er hele bevilgningen øremerket en navngitt mottaker. Bevilgningen på kapittel 601 *Utredningsvirksomhet, forskning m.m.* post 70 *Tilskudd* skal dekke tilskudd til institusjoner og organisasjoner på hele departementets politikkområde. I tillegg dekker bevilgningen departementets forpliktelser knyttet til internasjonale avtaler.

Arbeidsdepartementet tar i tilskuddsbrevene skriftlig forbehold om adgangen til å føre kontroll med at midlene benyttes i tråd med forutsetningene, slik bevilgningsreglementets §10 andre ledd stiller krav om.

Reglement for økonomistyring i staten med tilhørende bestemmelser

Departementets praktisering av bestemmelsene om tilskuddsforvaltning i økonomiregelverket, som er forvaltningens eget regelverk, skal bidra til at Stortingets forutsetninger og krav blir fulgt opp. Tilskuddsforvaltningen skal sikre at tilskudd gis til riktig mottaker, at det tildeles korrekt beløp og at tilskuddsmottaker anvender midlene slik de er ment. Min vurdering etter gjennomgangen av tilskudd som er gitt i 2011 er at dette er oppfylt.

De fleste av tilskuddene som forvaltes av Arbeidsdepartementet er av en slik art at de ikke skal følge økonomiregelverkets normalprosedyre, men faller inn under punkt 6.4 i bestemmelsene. Jeg vil derfor først redegjøre for departementets praksis knyttet til tilskudd som ikke følger økonomiregelverkets normalprosedyre; tilskuddsmottakere som er omtalt i budsjettproposisjonen og tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Tilskuddsmottakere som er omtalt i budsjettproposisjonen

Som nevnt over forvalter Arbeidsdepartementet tre tilskuddsposter hvor hele bevilgningen går til en enkelt (navngitt) mottaker. Videre er det i ulike budsjettproposisjoner til Stortinget omtalt syv organisasjoner som mottar tilskudd over kapittel 601 post 70. Ved øremerking av tilskudd faller kravene til utarbeidelse av eget regelverk for tilskuddsordningen, krav om kunngjøring og krav om utforming av tildelingskriterier og eventuelle beregningsregler bort.

Vår praksis for øvrig er at det sendes tilskuddsbrev til den enkelte mottaker der det settes mål og gis rammer og føringer for virksomheten som tilskuddet skal gå til, utledet av formålet med bevilgningen. Det settes også krav til rapportering og innsending av revidert regnskap fra tilskuddsmottaker. Rapporteringen som innhentes fra tilskuddsmottakere gir et godt grunnlag for å sikre at bruken av midlene er i tråd med de krav som er stilt. Rapporteringen benyttes av departementet ved vurdering av om det skal gis videre støtte. Jeg vil imidlertid gjøre oppmerksom på at nytteverdien av den rapportering som innhentes fra tilskuddsmottakere løpende må avveies mot kostnaden for tilskuddsmottaker knyttet til å framskaffe informasjonen som etterspørres.

Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Den andre gruppen tilskudd som ikke skal forvaltes etter normalprosedyren er tilskudd staten gir som medlem av en internasjonal organisasjon. Det er da ikke krav til kunngjøring, søknad eller utforming av tilskuddsbrev. Tilskudd til EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet (PROGRESS¹) er den største utbetalingen innenfor denne kategorien. Det er i 2011 gitt tilskudd til syv organisasjoner eller prosjekter som følge av departementets internasjonale forpliktelser, i tillegg til de som er navngitt i budsjettproposisjonen.

Øvrige mottakere av tilskudd

En liten andel av bevilgningen på kapittel 601 post 70 er ikke fullt ut bundet opp. Hvor stor denne andelen er, varierer fra år til år. Dette skyldes både valutasingninger og at tilskuddsbehovet, for eksempel til kontingenter, ikke er endelig avklart når statsbudsjettet behandles. I 2011 var det ca 1,3 millioner kroner av den totale bevilgningen på 25,3 millioner kroner som ikke var bundet opp av Stortingets budsjettbehandling eller gjennom internasjonale forpliktelser. Disse midlene er benyttet til å gi tilskudd til enkeltstående organisasjoner og prosjekter som på ulike måter understøtter arbeids- og velferdspolitiske mål.

Økonomiregelverket stiller ingen formkrav til hvordan kunngjøring av tilskudd skal skje. Departementet må derfor ut fra en vurdering av den potensielle målgruppen for tilskuddet ta stilling til hvordan det skal gjøres kjent at det kan søkes om tilskudd. Vi har hittil ikke vurdert det som hensiktsmessig å gå ut med en åpen/offentlig kunngjøring av tilskudd, ettersom den disponible rammen er såvidt begrenset. Organisasjoner og prosjekter som mottar tilskudd fra departementet er blitt kjent med muligheten for å søke om støtte gjennom faglige nettverk, paraplyorganisasjoner og lignende, eller de har vært i direkte kontakt med departementet og er blitt orientert om muligheten for å søke om støtte.

Prosjekter som har fått støtte i 2011 er Norsk Arbeidslivsforum og et prosjekt for utvikling av nettportal som informasjonstiltak rettet mot personer under rehabilitering

¹ For nærmere omtale vises det til Prp. nr. 51 St.(2006-2007)

og personer med nedsatt funksjonsevne. Det er også gitt en belastningsfullmakt til fylkesmannen i Vest-Agder for tilskudd til et samarbeidsprosjekt mellom NAV, Kristiansand kommune og andre aktører for utvikling av arbeidsmetodikk overfor unge som står i fare for å falle ut av arbeidslivet.

Som nevnt innledningsvis er forvaltningen av alle åpne, generelle tilskuddsordninger, hvor gruppen av potensielle mottakere av tilskudd er ukjent eller omfatter flere virksomheter, delegert til underliggende etater. De fleste søknader om tilskudd som mottas i departementet blir derfor videreformidlet til etaten som forvalter de ordningene som er aktuelle å søke på.

Gjennomgang av tilskudd som er gitt i 2011

Vedlagte liste viser en oversikt over alle tilskuddsmottakere som har fått tilskudd fra Arbeidsdepartementet i 2011. Tilskuddene er gruppert i henhold til omtalen over, slik at listen er delt inn i tilskudd til mottakere som er omtalt i budsjettproposisjonen ("øremerkede tilskudd"), tilskudd til internasjonale organisasjoner, og øvrige.

Tildelingene av tilskudd i 2011 er håndtert i tråd med beskrivelsen av departementets praktisering av regelverkene slik det framgår av redegjørelsen gitt ovenfor.

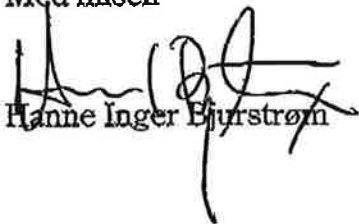
Tiltak for å forbedre tilskuddsforvaltningen i Arbeidsdepartementet

Gjennomgangen av departementets tilskuddsforvaltning har ikke avdekket vesentlige feil og mangler.

For å unngå enhver tvil om at muligheten for å søke om tilskudd er kjent for alle potensielle mottakere, vil det bli vurdert hvordan eventuelle tilskuddsmidler som departementet disponerer kan gjøres ytterligere kjent, for eksempel gjennom omtale på departementets nettsider.

Departementet vurderer løpende hvordan budsjettproposisjonene kan utvikles videre slik at Stortinget får et best mulig grunnlag for å vurdere bevilgningsforslagene.

Med hilsen

Hanne Inger Bjurstrøm